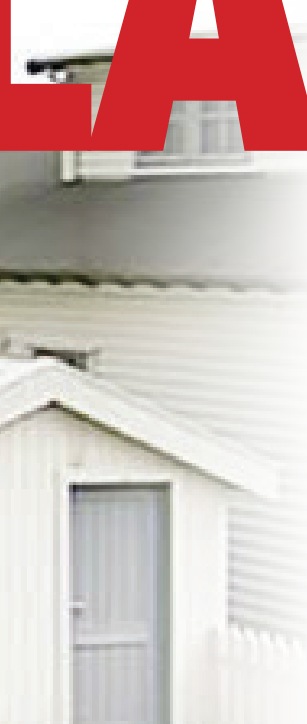

RØÐAN ER ALARMERANDI

ðkið. Eg eri sikkur upp á, at um Tórshavnar kommuna skuldi brúkt 140 milliónir krónur til at figgja eldraðkið, so bleiv figgjarleisturin til eldraðkið broyttur sama dag.

Kunnu ikki lata sum luft

Borgarstjórin vísir á, at tá eldraðkið á sinni bleiv lagt út til kommunurnar at reka bleiv lovað, at ðkið bar seg sjálvt. Men nú tað er greitt, at flestu kommunurnar í Suðuroynni mugu brúka aðrar inntøkur til at figgja ðkið, og fáa kommunurnar ikki fleiri inntøkur, so er neyðugt at spara á ókinum.

- Um man ikki fær eina skipan við størri figging av eldraðkinum, so má raksturinn tillagast. Um 3 milliónir skulu sparast, so sigur tað seg sjálvt, at man noyðist at spara upp á tænastrur. Tá eini 80-85 prosent eru lønarútreiðslur, so má man hyggja eftir hvussu man fær mest fyri pengarnar og hvørjar tænastrur kunna sparast burtur. Man kann bara ikki lata sum um tað fer at ganga, tá tað ikki gongur, sigur Dennis Holm.

Og tá er skjótt at enda í einari støðu, har kommunurnar muga taka støðu til hvørja tænastrur tær ynskja at bjóða borgarunum.

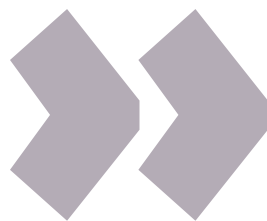
- Í Klaksvík, Eysturkommunu og Runavíkar kommunu hava tey havt ein vøkstur á inntøkunum upp á eini 20-30 prosent seinastu 6-7 árin, so har ber til at leggja eitt sindur av til eldraðkið. Men her í Suðuroynni hevur vøksturinn so dánt fylgt lønarvøkstrinum, so tann kassin er slett ikki til í Suðuroynni. Tí koma vit eisini í eina støðu, har vit mugu raðfesta, um vit til dømis vilja bjóða út barnagarðspláss, hava ein hampiliga skúla ella eitt gott eldraðki, sigur Dennis Holm.

Barnatalið

Størsta hóttanin fyri framtíðina hjá Suðuroynni er kortini ikki

manglandi inntøkur í kommunukassunum ella færri tænastrur. Í staðin er tað manglandi talið av børnum, ið verða borin heim á oynni.

- Størsta avbjóðingin hjá okkum er, at hvørt ár veksur talið av pensjónistum, meðan vit ikki fáa eitt munagott tal av yngri fólki. Í demografiskum høpi var 2018 ein

- Vit hava lutfalsliga nógv eldri, færri og færri fólki í arbeiðsførnum aldri, inntøkurnar hjá teimum í arbeiði eru lutfalsliga lágar og so hava vit eina ógiliga stóra avbjóðingin við, at demografiska samansetingin í Suðuroynni er alarmerandi

katastrofa fyri Suðuroynna, tí einans umleið 30 børn blivu fødd í allari oynni. Í Vágs kommunu vóru 8 børn fødd, meðan árgangurin sum fór í 1. flokk í Vágs skúla í ár var 26 børn. So um sjei ár verður 1. flokkur í Vágs skúla 8 børn, um vit ikki fáa fleiri tilflytarar við børnum. Tað sigur eitt sindur um ferðina á gongdini, vísir Dennis Holm á og heldur fram.

- Um man hyggur at einum trýáraskeiði, so eru vit uppi á umleið 100 børn eru fødd síðstu trý árin, meðan eitt trýáraskeið bara fyri fimm árum síðan var 150 børn. So avbjóðingin við manglandi barnatalið er stór.

Tað at alsamt færri børn verða borin í heim í oynni hevur ávirkan á eina røð av virksemi í Suðuroynni.

- Um vit um 6-7 ár hava 30 prosent færri børn, so enda vit í einari støðu, har man má niðurleggja størv í dagstovnaðkinum og skúlunum. Tað ávirkar eisini alt ítróttar-, frítíðar- og mentanarlív. Tað er alt frá skótum til sangkór, fótibólt, hondbólt, svimjing og flogbólt. Allar ítróttargreinar á oynni verða merktar av hesum, sigur Dennis Holm.

Ongin skjót loysn

Hóast avbjóðingarnar eru nógv, so trýr Dennis Holm fult og fast upp á, at tað ber til at venda gongdini og at oyggin er lív lagað. Men tað krevur hart arbeiði og ein vilja frá øllum pørtum, bæði úr Suðuroynni og frá landspolitiskari síðu.

- Tað er eingin skjót loysn, men man má inn at arbeiða við avbjóðingin. Vit hava gjørt fleiri tilmæli, har vit leggja upp til, at nøkur tilmæli verða loyst í Suðuroynni, meðan landið skal gjøgnumføra onnur tilmæli. Men lítið og einki er hent frá landsins síðu enn. Vit hava eina kenslu av, at man frá landspolitiskari síðu sigur, at nú fer Varðin Pelagic og

Bakkafrost í gongd aftur og so skal nokk alt ganga. Men hóast tað er gott, so er tað bara ikki nokk, sigur Dennis Holm, áðrenn hann útgreinar tað víðari.

- Talan er lutvíst um størv, ið fólk ferðast ígjøgnum. Ungdómar eru har í 1 ella 2 ár, áðrenn tey fara víðari at nema sær eina útbúgving. Men tá tey hava fingið hana, eru eingin størv at koma heim aftur til. Um tú ert blivin jurist, búskaparfrøðingur, arkitekt ella annað, so eru ikki nógv størv á oynni til tín.

Suðuroyartunnilin fyri framman

Í mai lögdu kommunurnar í Suðuroynni fram eitt álit við ymiskum átøkum, ið tær trúgva kunnu vera við til at venda gongdini í oynni. Av teimum átøkum er tað serligt eitt, ið Dennis Holm trýr kann gera ein stóran mun fyri oynna.

- Tann dagin Suðuroyartunnilin verður samtyktur sum verklagslóg í lögtinginum, henda nakrar mentalar broytingar í oynni. Tað er kanska tað málið, ið er mest átrokandi at fáa samtykt, sigur Dennis Holm.

Aftrat tí eru ein røð av uppskotum, ið kommunurnar ynskja at seta í verk. Harímillum at fáa Strandferðsluna at taka upp aftur siglingina til Skotlands. Ein verkætlan, ið borgarstjórin sigur loysir seg figgjarliga.

- Veruleikin er tann, at við eini farleið til Skotlands, fara vit frá at vera ein blindtarmur í Føroyum til næstan at gerast "verðsins nalvi". Tá fáa vit beinleiðis samband við eitt land við umleið 66 milliónum íbúgvum. Tað hevði skapt nakar móguleikar, ið vit ikki hava í dag, sigur hann.